

Sygn. akt V Kz 862/16

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Łodzi w V Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia S.O. Zbigniew Mierzejewski

Protokolant st. sekr. sąd. Katarzyna Matecka

przy udziale Prokuratora Tomasza Grona

po rozpoznaniu w sprawie B. T.

oskarżonego o czyn z art. 65 § 3 k.k.s. i inne

zażalenia prokuratora

na postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi

z dnia 17 października 2016 roku, sygn. akt V K 802/16

w przedmiocie przekazania sprawy prokuratorowi w celu uzupełnienia braków postępowania przygotowawczego

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.

postanawia:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 października 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi przekazał sprawę prokuratorowi w celu uzupełnienia braków postępowania przygotowawczego poprzez przesłuchanie podejrzanego, kwestionując zasadność zastosowania w sprawie postępowania w stosunku do nieobecnych regulowanego przez przepisy art. 173 – 177 k.k.s.

Postanowienie Sądu Rejonowego zaskarżył w całości zażaleniem prokurator zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie prawa procesowego, tj. art. 344a § 1 k.p.k., poprzez błędne przyjęcie, że uzupełnienie wskazanych braków postępowania spowodowałyby w postępowaniu sądowym znaczne trudności.

Podnosząc powyższy zarzut prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do merytorycznego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie prokuratora nie jest zasadne.

Dla oceny zasadności zastosowania w przedmiotowej sprawie trybu postępowania w stosunku do nieobecnych, gdyż na kwestionowaniu prawidłowości zastosowania tego trybu zasadza się zaskarżone postanowienie, należy przywołać następujące okoliczności faktyczne wynikające z akt postępowania :

- ustalono, że pomieszczenie na targowisku, w którym ujawniono papierosy bez polskich znaków akcyzy wynajął B. T. zam. (...)w Ł. (k.-23 v.) ;
- w dniu (...) roku ustalono, że wskazana osoba sporadycznie przebywa pod tym adresem, najczęściej w godzinach nocnych (k.- 41) ;
- w dniu (...)roku B. T. odebrał doręczone za pośrednictwem policji wezwanie do stawienia się w Urzędzie Celnym (k.-59);
- przesłuchany w dniu (...)roku jako świadek wskazał oprócz adresu zamieszkania (...) w Ł. także adres dla doręczeń tj. ul. (...) w Ł. oraz dwa numery telefonu (k.-60 v.) ;
- mimo jego obecności nie przedstawiono mu wówczas zarzutów wydając stosowne postanowienie dopiero w dniu (...) roku oraz wzywając B. T. jedynie na adres (...)w Ł. (k.-62,63), wezwanie powróciło awizowane (k.-64);
- w dniu (...)roku ponownie wezwano B. T. tym razem na adres ul. (...) w Ł., wezwanie odebrała siostra (k.-66,67) ;
- dalsze wezwania oraz nakazy doprowadzenia B. T. realizowane na dwa adresy okazały się nieskuteczne, aż do dnia (...)roku, kiedy to B. T. odebrał doręczone za pośrednictwem policji wezwanie do stawienia się w Urzędzie Celnym w dniu (...) roku (k.-109) ;
- B. T. nie satwił się, jak również nie został doprowadzony przez policję, w związku z czym postanowieniem z dnia (...) roku zastosowano postępowanie wobec nieobecnych.

Mimo, że orzeczenie o zastosowaniu tego trybu postępowania nie jest zaskarżalne, to jednocześnie nie jest wykluczona możliwość jego kontroli w aspekcie oceny ewentualnego występowania istotnych braków postępowania przygotowawczego i zwrotu sprawy prokuratorowi w trybie art. 344 a k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.

Istotne braki postępowania, których usunięcie wymaga przekazania sprawy do uzupełnienia postępowania przygotowawczego, to z jednej strony konieczność przeprowadzenia czynności dowodowych, zaś z drugiej także braki w zakresie realizacji uprawnień procesowych stron. W doktrynie akcentuje się, że skoro braki postępowania przygotowawczego, które uzasadniają zwrot sprawy do uzupełnienia, mają być istotne, to sformułowanie to musi się odnosić także do podstawowych wartości realizowanych w śledztwie albo dochodzeniu, a taką jest niewątpliwie przestrzeganie gwarancji praw stron (R. Olszewski, Ujawnienie przez sąd i usuwanie istotnych braków dochodzenia lub śledztwa w polskim procesie karnym, Łódź 2007, s. 161–163).

W sferze gwarancji praw stron postępowania za istotne braki postępowania przygotowawczego, które uzasadniają zwrot sprawy do uzupełnienia, uznaje się niewydanie postanowienia o przedstawieniu lub zmianie zarzutów, naruszenie uprawnień stron do udziału w czynnościach śledztwa lub dochodzenia, nieprzesłanie protokołów utrwalonych czynności dowodowych, pomimo tego, że powoływane są one w akcie oskarżenia, nieczytelność materiałów przesłanych do sądu (post. SA w Katowicach z 19.8.2009 r., II AKZ 553/09, OSA w Katowicach 2009, Nr 3, poz. 18).

Zgodnie z treścią przepisu art. 173 § 1 k.k.s. postępowanie w stosunku do nieobecnych można zastosować przeciwko sprawcy przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego przebywającemu stale za granicą albo gdy nie można ustalić jego miejsca zamieszkania lub pobytu w kraju.

W przedmiotowej sprawie w sposób niezasadny zastosowano tryb postępowania w stosunku do nieobecnych, bowiem brak jest podstaw do przyjęcia, że podejrzany przebywa za granicą, a także ustalono jego miejsce zamieszkania w kraju. Ustalono nie tylko adres zamieszkania podejrzanego, ale także adres dla doręczeń, pod którymi to adresami podejrzany przebywa, a nadto ustalono również numery jego telefonów, choć nie skorzystano z tej możliwości wezwania podejrzanego.

Brak przesłanek do zastosowania trybu postępowania w stosunku do nieobecnych trafnie skutkowało decyzją procesową Sądu Rejonowego o przekazaniu sprawy prokuratorowi celem uzupełnienia braków postępowania przygotowawczego poprzez przesłuchanie podejrzanego. Brak efektywności zarządzeń o doprowadzeniu podejrzanego nie może uzasadniać oportunistycznego, w realiach przedmiotowej sprawy, ułatwienia polegającego na zastosowaniu postępowania w stosunku do nieobecnych. Konieczne jest bowiem przesłuchanie podejrzanego w związku ze stawianym mu zarzutem, a w zależności od treści jego wyjaśnień dokonanie innych ewentualnych czynności dowodowych.

Wykonanie tych czynności w postępowaniu sądowym powodowałoby znaczne trudności uniemożliwiając wydanie orzeczenia na pierwszym terminie rozprawy, wydłużając niezasadnie jego czas.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.